

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету захисту рослин,
екології та біотехнологій

КОЛОМІЄЦЬ Ю.В.

2024 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри філософії
та міжнародної комунікації
Протокол № 13 від 16.05 2024 р.
Завідувача кафедри

Культенко В.П.

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Біотехнології та
біоінженерія»

Кваско О.Ю.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

Галузь знань 16 – Хімічна та біоінженерія

Спеціальність 162 Біотехнології та біоінженерія

Освітня програма Біотехнології та біоінженерія

Факультет (ННІ) захисту рослин, екології та біотехнологій

Розробник: канд. філос. н., доц. Культенко В.П.

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Опис навчальної дисципліни
«Філософія»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	162 – Біотехнології	
Освітня програма	Біотехнології та біоінженерія	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	4	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2	1
Семестр	4	1
Лекційні заняття	30 год.	2
Практичні, семінарські заняття	15 год.	
Самостійна робота	75 год.	118 год.
Індивідуальні		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: здобуття знань з філософії як вищого теоретичного світогляду, що віддзеркалює сутнісні характеристики буття людини, соціуму і природи та основні форми їхньої взаємодії, світоглядно-методологічна підготовка студентів, формування у них філософської культури як теоретичної основи університетського рівня підготовки спеціалістів та актуалізація національної свідомості майбутньої суспільної еліти.

Завдання: вивчення історії філософії та її органічної складової – історії української філософії, сприяння гуманізації освіти через засвоєння досягнень сучасної філософії, інформації про світ у цілому і ставлення людини до нього; вивчення комплексу принципів пізнання та загальних методів пізнавальної діяльності; розвиток здібностей до логічного мислення, самостійного аналізу складних явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загальнофілософські проблеми з розв'язанням завдань теорії і практики. Цьому підпорядковане вивчення наступних розділів: "Вступ до філософії", "Історичні типи філософії", "Онтологія", "Гносеологія", "Соціальна філософія".

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю у біотехнології та біоінженерії, або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів біотехнології та біоінженерії.

загальні компетентності (ЗК):

- К 05 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
- К 08 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
- К 09 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

Програмні результати навчання (ПРН)

- ПРН22. Вміти враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки під час формування технічних рішень. Вміти використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ПРН23. Вміти використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.

2. Програма та структура навчальної дисципліни «Філософія» для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	11	12	13	14	15	
Змістовий модуль 1. ФІЛОСОФІЯ ЯК УНІВЕРСАЛЬНИЙ ТИП ЗНАНЬ														
Філософська пропедевтика. Біоцентризм як сучасне світобачення	1	8	21	2			4							
Філософія Давнього світу	2	8	2	2			4							
Лекція 3. Філософія Середньовіччя та Відродження	3	8		2			4							
Філософія Нового часу та Просвітництва	4	8	2	2			4							
Німецька класична філософія	5	8	2	2			4							
Некласична філософія XIX-XX ст.	6	8	2	2			4							
Українська філософія	7	8		2			4							
Разом за змістовим модулем 1		60	10	7			43							
Змістовий модуль 2. ОНТОЛОГІЯ ГНОСЕОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ														
Онтологія. Вчення про буття	8	8	1	2			4							
Філософська антропологія. Природне та духовне в людині	9	8	1	2			4							
Свідомість. Екологічна свідомість	10	8		2			4							

Гносеологія. Особливості методології пізнання в біологічних науках	11	8	1	2		4						
Діалектика – всезагальна теорія розвитку	12	8	1	2		4						
Філософія суспільства	13		2	2		4						
Філософія культури	14			2		4						
Філософія цивілізації	15			2		4						
Разом за змістовим модулем 2		60	5	8		47						
Усього годин		120	15	15		90	120					

3. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософія як універсальний тип знань. Гуманізм та біоцентризм – провідні світогляди сучасності	2
2	Філософія Давнього світу (Давня Індія, Давній Китай, антична філософія). Особливості ставлення до природи на Сході та Заході	2
3	Філософія доби Середньовіччя та Відродження.	2
4	Філософія Нового часу і доби Просвітництва.	2
5	Німецька класична філософія	2
6	Філософія ХІХ-ХХІ ст. та екологічні проблеми людства	2
7	Розвиток філософської думки в Україні.	2
8	Філософське розуміння світу. Вчення про буття.	2
9	Свідомість як фундаментальна категорія філософії. Екологічна свідомість	2
10	Пізнавальна активність людини	2
11	Особливості наукового пізнання	2
12	Соціальна філософія: підходи до розуміння суспільства	2
13	Філософська антропологія	2
14	Філософія глобальних проблем. Філософські проблеми екології	2
15	Філософія культури. Аксиологія: цінність буття та стратегії майбутнього	
	Разом	15

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Світогляд, свідомість , мислення , людина.	2
2	Платон "Держава", "Тимей", "Бенкет". Аристотель "Політика", "Етика до Нікомаха"	2
3	Августин. "Сповідь".	2
4	Монтень М. "Проби". Макіавеллі Н. "Державець"	2
5	Емпіризм чи раціоналізм: що важливіше для здобуття істини	2

6	Психофізична <u>проблема</u> філософії	2
7	<u>Свобода</u> , рівність, братерство: утопія чи можлива реальність	2
8	Традиційна мораль проти природної моралі просвітників: за і проти	2
9	Особливості раціонального <u>мислення</u>	2
10	Особливості абстрактного мислення	2
11	Сутність та походження релігії. Філософія релігії.	2
12	Філософія науки як методологія та метанаука.	2
13	Концептуалізм як обличчя сучасної філософії	2
14	<u>Духовно-культурні зв'язки</u> української філософії з західноєвропейською: історія та сучасність.	2
15	Концепції буття: матеріалізм- <u>ідеалізм</u> , об'єктивізм-суб'єктивізм, субстанціоналізм-несубстанціоналізм	2
16	Реляційна та субстанційна концепції простору і часу.	2
17	<u>Свідомість</u> як філософська <u>проблема</u> : історія та сучасність	2
18	Бертран Рассел. Людське <u>пізнання</u> . Його сфера та межі	2
19	<u>М.К. Мамардашвілі. Як я розумію філософію</u>	2
20.	<u>Проблема розуміння</u> в сучасній філософії	2
21.	Співвідношення наукового та ненаукового знання.	2
22.	<u>Об'єктивність</u> істини в філософії і науці.	2
23.	<u>Пізнання</u> як вид <u>духовної діяльності</u> і <u>феномен</u> культури.	2
24.	Характеристика взаємозв'язку практичної і теоретичної діяльності.	2
25.	<u>Свобода</u> творчості – основа формування демократичних відносин у суспільстві.	2
26.	<u>Соціальна філософія й основні підходи до розуміння суспільства</u>	2
27.	Зміна парадигм історичної свідомості в некласичній філософії історії.	2
28.	Індивідуальне та соціальне в людському бутті.	2
29.	Люди́нотворча <u>сутність</u> культури.	2
30.	<u>Філософсько-світоглядні засади біоетики</u>	2
	Разом	90

5. Засоби діагностики результатів навчання:

Попередній контроль – опитування

Поточний контроль – опитування

Тематичний контроль – написання модульних контрольних робіт

Підсумковий контроль - екзамен

6. Методи навчання

Методи набуття нових знань, формування вмінь та навичок, закріплення, перевірки.

Словесні – пояснення, лекція, бесіда.

Практичні – навчальні вправи, диспути, конференції, проведення семінарських занять під керівництвом викладача.

Робота з навчально-методичною літературою – конспектування, тезування тощо.

Відеометод – мультимедійні презентації.

Виконання завдань самостійної роботи.

Реалізація компетентнісного підходу до навчання передбачає використання в навчальному процесі активних та інтерактивних форм проведення занять. На заняттях з дисципліни «Філософія науки та інноваційного розвитку» використовуються метод проектів, дискусія та презентація.

7. Методи оцінювання

- екзамен

- усне та письмове опитування

- модульне тестування
- есе, реферати
- захист семінарських робіт
- презентації та виступи на наукових заходах тощо.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл.1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна та результати складання	
	Екзаменів	заліків
90 - 100	Відмінно	Зараховано
74 - 89	Добре	
60 - 73	Задовільно	
01 - 59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **R** дис (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації **R** ат (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **R** нр (до 70 балів): **R** дис = **R** нр + **R** ат

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Навчально-інформаційний портал НУБіП України. Електронний навчальний курс «Філософія (ФЗРБЕ)» <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3915>
2. Філософія. Навчально-методичний посібник для студентів НУБіП України стаціонарної форми навчання з усіх спеціальностей ОКР «Бакалавр». Савицька І.М. Культенко В.П., Супрун А.Г., Гейко С.М. К.: Вид. центр НУБіП України, 2019. 24 с.
3. Філософія. Методичні вказівки для студентів НУБіП України стаціонарної форми навчання з усіх спеціальностей ОКР «Бакалавр». К.: Вид. центр НУБіП України, 2016. 24 с. Культенко В.П., Гейко С.М., Горбатюк Т.В. та ін., К.: «Comp&Сору», 2014. 112 с.
4. Положення про визнання результатів навчання для здобувачів вищої освіти в НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>
5. Положення про екзамени та заліки у НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>
6. Положення про навчально-інформаційний портал НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>
7. Положення про електронне оцінювання залишкових знань студентів НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/13300>
8. Положення про організацію освітнього процесу в НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>
9. Правила внутрішнього розпорядку НУБіП України URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u18/pravila_rozporyadku.pdf
10. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
11. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
12. Статут НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/13300>

10. Рекомендована література

1. Губерський Л. Філософія. Х.: Фоліо, 2018.
2. Історія філософії. Античність та Середньовіччя. За ред. Умберто Еко та Рікардо Федрігі. Харків: Фоліо, 2021.

3. Кутьтенко В.П. Світовий парадигмальний злам-2022: уроки, наслідки та перспективи. Науковий журнал «Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія», [S.1.], v. 13, n. 3, гру. 2022.
4. Причепій Є.М., Черній А.М., Гвоздецький В.Д., Чекаль Л.А. Філософія: посіб. для студ. вищ. навч. закладів. К.: Академія, 2017. 576с.
5. Сучасна зарубіжна соціальна філософія. Хрестоматія: Навчальний посібник. К., 2016.
6. Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрямки. Хрестоматія: Навчальний посібник. К., 2016.
7. Філософія: терміни і поняття: Навчальний енциклопедичний словник. Під редакцією В.Л. Петрушенка. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 506 с.
8. Філософія. Бичко І., Табачковський В., Бичко А., Ярошовець В. К.: Либідь, 2019.
9. Фюрст М., Тринкс Ю. Філософія. Вид-во Дух і літера, 2023.
10. Kultenko, V., Morska, N., Fesenko, G., Poperechna, G., Polishchuk, R., Kulbida, S. (2022). The Natural Human Rights within the Postmodern Society: a Philosophical Socio-Cultural Analysis. *Postmodern Openings*, 13(1), 186-197

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади. (укр.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ae-lib.org.ua>
2. [Електронна бібліотека Національного університету біоресурсів і природокористування України eNULESIR.](#)
3. Сайт Українського філософського фонду <http://www.philosophy.ua>
4. Електронна бібліотека “psylib” (психологія, філософія, релігія, культурологія, методологія та ін.) <http://www.psylib.kiev.ua>
5. Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html>